

Den 6. november 1996 blev i sag nr. 66

1. Copy-Dan, foreningen Kabel-TV og
2. Union of Broadcasting Organizations
regarding Cable Distribution in
Denmark (UBOD)

mod

1. TeleDanmark A/S
2. Forenede Danske Antenneanlæg (FDA)
som mandatar for Antenneforeningen
AFO-SHS, Skanderborg,
3. Kommunernes Landsforening (KL) som
mandatar for Esbjerg Kommune, og
4. Boligselskabernes Landsforening
(BL) som mandatar for Boligsel-
skabet Ådalsparken, Hørsholm.

af Ophavsretslicensnævnet afsagt følgende

Kendelse:

1. Indledning

Sagen angår størrelsen af det vederlag, som indehavere af kabelanlæg med mere end 25 tilslutninger i perioden fra den 1. juli 1996 til den 31. december 1997 skal betale til ophavsmænd og andre rettighedshavere for viderespredning af radio- og fjernsynsudsendelser omfattet af ophavsretslovens § 35, jf. lovens § 47, stk. 1, og § 48, stk. 1.

Klager 1, Copy-Dan, foreningen Kabel-TV (i det følgende Copy-Dan), er den efter ophavsretslovens § 35, stk. 3, godkendte fællesorganisation og er repræsentant for samtlige ophavsmænd og andre rettighedshavere bortset fra radiofonierne.

vederlagskrav fremsættes gennem Copy-Dan, jf. lovens § 48, stk. 1, 2. pkt., og de to organisationer optræder derfor under sagen som én part.

Indklagede 1, TeleDanmark A/S, er dels indehaver af hybridnettet, som forsyner fællesantenneanlæg og individuelle tilslutninger, dels i et vist omfang også selv indehaver af fællesantenneanlæg.

Indklagede 2, Forenede Danske Antenneanlæg (FDA), er en forening af private antenneanlæg, medens indklagede 3, Kommunernes Landsforening (KL), og indklagede 4, Boligselskabernes Landsforening (BL), repræsenterer henholdsvis kommuner og almennyttige boligselskaber, som er ejere af kabelanlæg. Organisationerne optræder under sagen som mandatarer for udvalgte ejere af kabelanlæg.

Sagen er indbragt for Ophavsretslicensnævnet ved klageskrift af 7. juni 1996. Der har været mundtlig forhandling den 27. september 1996.

Klagerne har været repræsenteret af advokaterne Johan Schlüter og Steen Lassen, medens de indklagede har været repræsenteret af advokat Bjarke Vejby.

I nævnets behandling af sagen har højesteretsdommer Peter Blok, advokat Asger Thylstrup og direktør Lise Dybdahl deltaget.

2. Påstande

Klagerne har principalt nedlagt påstand om, at de indklagede for 2. halvår af 1996 og for året 1997 som ejere af kabelanlæg for fordeling af radio- og fjernsynsudsendelser som nævnt i ophavsretslovens § 35 og § 48, stk. 1, skal betale vederlag med følgende beløb årligt pr. hustand, der er tilsluttet anlægget (for så vidt angår 2. halvår af 1996 er beløbet således angivet som det årlige beløb):

2. halvår	
1996	1997

For til og med 3 fjernsynskanaler

og samtlige lydradioer (grundtakst)	54,65 kr.	55,45 kr.
-------------------------------------	-----------	-----------

For hver fjernsynskanal ud over 3 til og med et samlet antal af 6, pr. kanal	12,10 kr.	12,28 kr.
---	-----------	-----------

For hver fjernsynskanal ud over 6 til og med et samlet antal af 12, pr. kanal	6,05 kr.	6,14 kr.
--	----------	----------

For hver fjernsynskanal ud over 12, pr. kanal	3,70 kr.	3,75 kr.
--	----------	----------

Påstanden indebærer, at de takster, som ved Østre Landsrets dom af 16. januar 1996, jf. nedenfor under 3, blev fastsat for den nærmest forudgående periode, dvs. 1. halvår af 1996, reguleres med stigningen i årsgennemsnittet for nettoprisindekset fra 1994 til 1995, hvilken stigning udgør 1,96%. De takster, der påstås anvendt for 2. halvår af 1996, fremkommer ved at forhøje taksterne for 1. halvår af 1996 med 0,98% (1/2 af 1,96%). Taksterne for 1997 fremkommer ved at forhøje de således fastsatte takster for 2. halvår af 1996 med 1,47% (3/4 af 1,96%).

For så vidt angår 1997 har klagerne subsidiært nedlagt påstand om, at taksterne fastsættes ved at regulere taksterne for 2. halvår af 1996 - fastsat som foran anført - med 3/4 af udviklingen i årsgennemsnittet for nettoprisindekset fra 1995 til 1996.

Klagerne har endvidere nedlagt påstand om, at de indklagede tilpligtes at forrente vederlaget for 2. halvår af 1996 med 5% over Nationalbankens til enhver tid gældende diskonto fra den 1. august 1996, til betaling sker.

De indklagede har nedlagt påstand om, at taksterne for 2. halvår af 1996 fastsættes til samme beløb som for 1. halvår af 1996, og at taksterne for 1997 fastsættes ved at forhøje taksterne for 1996 med 1%. Taksterne for 1997 vil på dette grundlag blive henholdsvis 54,66 kr., 12,10 kr., 6,05 kr. og 3,70 kr.

Over for klagernes rentepåstand har de indklagede påstået frifindelse.

3. Sagens baggrund

Tvangslicensordningen i ophavsretslovens § 35 blev som § 22a i den tidligere ophavsretslov gennemført ved lov nr. 274 af 6. juni 1985 og trådte i kraft den 1. juli 1985. I bemærkningerne til lovforslaget udtales om fastsættelsen af vederlaget bl.a., at der bør søges "fastlagt et samlet afgiftsbeløb afpasset efter det antal programmer, som spredes over anlægget", at det samlede vederlag bør "afpasses efter de aftaler, som måtte være indgået på området i Europa", og at det vederlag, som den enkelte kabelabonnet skal udrede, "ikke (bør) overstige en vis mindre procentdel af, hvad der betales i licens til DR for eksistensen af de danske programmer." Spørgsmålet om pristalsregulering er ikke omtalt.

Tvangslicensnævnet (nu Ophavsretslicensnævnet) afsagde sin første kendelse om vederlagsfastsættelsen den 27. juni 1986 i en sag mellem på den ene side Copy-Dan og UBOD og på den anden side de daværende teleselskaber. I denne kendelse fastsattes det princip for fastsættelsen af det årlige vederlag pr. tilsluttet husstand, som fremgår af klagernes påstand. Taksterne på de enkelte trin i den degressive skala blev fastsat til henholdsvis 45 kr., 10 kr., 5 kr. og 3 kr. Denne takstfastsættelse skulle være gældende for perioden 1. juli 1985 til 30. juni 1988. Tidsbegrænsningen var begrundet i, at der muligvis kunne indvindes erfaringer, som kunne begrunde en revision af taksterne. Med hensyn til spørgsmålet om pristalsregulering anfører nævnet herefter:

"Når afgørelsen således tidsbegrænses, har spørgsmålet om en automatisk indeksregulering mindre betydning. Ved nævnets nedenfor angivne fastsættelse af taksterne tager man som udgangspunkt det nugældende pris- og lønniveau med et vist skønnet hensyn til den sandsynlige økonomiske udvikling frem til juni 1988. Man ser herefter bort fra at fastsætte nogen indeksregulering."

Ved kendelse af 6. juli 1987 bestemte Tvangslicensnævnet, at de takster, som var fastsat i den tidligere kendelse, også skulle gælde for andre ejere af kabelanlæg.

Efter forhandlinger i foråret 1988, hvori hele brugersiden deltog, blev det aftalt, at de af nævnet fastsatte takster fortsat skulle gælde i 2. halvår af 1988, medens der for 1989 og 1990 aftaltes en forhøjelse på 10%.

Efter forhandlinger mellem på den ene side Copy-Dan og på den anden side en brugerforhandlingsorganisation med repræsentanter for FDA, KL og BL aftaltes for 1991 og 1992 forhøjelser af taksterne med henholdsvis ca. 4% og ca. 1%. Disse forhandlingsresultater blev efterfølgende tiltrådt af teleselskaberne.

Copy-Dan og brugerforhandlingsorganisationen indgik i 1992 en aftale om vederlaget for 1993, hvorefter det sidste trin på takstskalaen skulle udgå, således at der skulle gælde samme pris for alle kanaler ud over 6. Den anslåede prisstigning var ca. 1%.

Da teleselskaberne ikke kunne acceptere den således aftalte tarif, indbragte Copy-Dan og UBOD vederlagsfastsættelsen for Tvangslicensnævnet, som afsagde kendelse den 27. oktober 1994 med tilhørende korrektion af 14. december 1994. Kendelsen indebar, at det sidste trin på takstskalaen ikke bortfaldt, og at prisen pr. kanal i de to sidste trin blev nedsat. Denne takstfastsættelse skulle gælde for tiden frem til den 30. juni 1996.

Copy-Dan og UBOD anlagde herefter ved Østre Landsret sag mod teleselskaberne (senere TeleDanmark A/S) med principal påstand om, at vederlaget skulle fastsættes som aftalt med brugerforhandlingsorganisationerne for 1993 og med pristalsregulering for de følgende år. TeleDanmark A/S påstod frifindelse, således at Tvangslicensnævnets kendelse af 27. oktober 1994 med tilhørende korrektion skulle stå ved magt.

Ved Østre Landsrets dom af 16. januar 1996 blev Tvangslicensnævnets kendelse med tilhørende korrektion tilsidesat som ugyldig. Med

hensyn til fastsættelsen af vederlaget bestemte landsretten, at den takststruktur, som blev fastsat ved Tvangslicensnævnets kendelse af 27. juni 1986, skulle fastholdes, og at taksterne for 1993, 1994, 1995 og 1. halvår af 1996 skulle fastsættes ved forhøjelse af taksterne for den foregående periode med 1%. Dette indebærer, at taksterne for 1. halvår af 1996 er henholdsvis 54,12 kr., 11,98 kr., 5,99 kr. og 3,66 kr.

Om vederlagets fastsættelse hedder det i rettens præmisser bl.a.:

"Ved vederlagskravets fastsættelse må der efter rettens opfattelse tages udgangspunkt i de hensyn, som fremgår af motiverne til 1985-ændringen af ophavsretsloven, hvori også indgår hensyntagen til Danmarks forpligtelser efter Den Europæiske Overenskomst om beskyttelse af fjernsynsudsendinger. Der må endvidere tages udgangspunkt i de betragtninger, som fremgår af sat-kab-direktivet, i det omfang der er mulighed for at tage hensyn til direktivets intentioner inden for den gældende lovgivnings rammer.

Tvangslicensnævnets kendelser fra 1986 og 1987 var ligeledes baseret på motivudtalelserne til ændringsloven fra 1985, og den af nævnet fastlagte takststruktur blev accepteret af parterne, som endvidere baserede deres aftaler vedrørende de næste 4 ½ år herpå.

Det må herefter - også under hensyn til sat-kab-direktivets intentioner - primært være op til parterne selv at ændre denne takststruktur ved forhandling.

.....

Retten kan på denne baggrund ikke give sagsøgerne medhold i deres påstand om, at det sidste skalatrin af den degressive skala, som har været gældende siden 1986, bør udgå.

Retten kan heller ikke give sagsøgerne medhold i deres påstand om, at taksterne bør pristalsreguleres, da en generel regulering af taksterne efter nettoprisindekset vil være et så stort indgreb i

prisfastsættelsen, at det af samme grunde, som anført ovenfor, primært bør overlades til parterne selv at indgå aftale herom.

Retten finder det dernæst ikke godtgjort, at der - som påstået af sagsøgte - er grundlag for en takstnedsættelse. Der kan i den forbindelse ikke lægges afgørende vægt på, at prisniveauet i en række andre europæiske lande er lavere end i Danmark, da forholdene i Danmark i vidt omfang ikke er sammenlignelige med forholdene i de pågældende lande. Dertil kommer, at den generelle udvikling i Europa synes at vise en tendens til stigende takster, hvilket er i god overensstemmelse med sat-kab-direktivet, som i præambelen lægger vægt på at sikre et højt beskyttelsesniveau for rettighedshaverne.

Retten har forstået sagsøgernes påstand om pristalsregulering således, at der heri er indeholdt en subsidiær påstand om en mindre regulering efter rettens skøn. Da parterne ved tidligere forhandlinger er nået til enighed om en beskeden årlig takststigning, og da der ikke siden 1992 ses at være sket væsentlige ændringer på kabelspredningsmarkedet, som kan give grundlag for en fravigelse af dette udgangspunkt, finder retten efter en samlet vurdering, at taksterne bør fastsættes således, at den takststruktur, som har været gældende siden 1986, fastholdes, samtidig med, at der sker en årlig takststigning på 1 % hvert år den 1. januar, første gang 1. januar 1993, med virkning frem til den 1. juli 1996. Retten har derimod ikke fundet at burde fastsætte taksterne for tiden efter den 1. juli 1996, da det i overensstemmelse med det oven for anførte i videst mulig omfang bør overlades til parterne selv at nå til enighed om vederlagets fastsættelse fremover."

4. Parternes forhandlinger forud for indbringelsen for nævnet

Spørgsmålet om fastsættelse af vederlaget for tiden efter den 1. juli 1996 blev drøftet på et møde mellem parterne den 31. januar 1996.

Det følger af EU's såkaldte satellit- og kabeldirektiv (direktiv 93/83/EØF), at tvangslicensordningen i ophavsretslovens § 35 fra 1. januar 1998 skal erstattes af en aftalelicensordning. Parterne var

derfor enige om, at forhandlingerne alene skulle omfatte perioden fra 1. juli 1996 til 31. december 1997. De var endvidere enige om, at der som udgangspunkt hverken skulle røres ved takststrukturen eller ved det generelle vederlagsniveau.

Klagerens udspil var, at vederlaget for 2. halvår af 1996 og vederlaget for 1997 skulle fastsættes med udgangspunkt i 1992-taksterne og med kompensation for den prisudvikling, som havde fundet sted i den mellemliggende periode.

De indklagedes udspil var, at vederlaget for 2. halvår af 1996 skulle være det samme som for 1. halvår af 1996, og at vederlaget for 1997 højst kunne forhøjes med 1% svarende til den i landsrettens dom fastsatte regulering for de foregående år.

Efter mødet udveksledes en række skrivelser mellem parterne. Klagerne frafaldt herunder deres ønske om kompensation for prisudviklingen siden 1992, men fastholdt, at der i forhold til taksterne for 1. halvår af 1996 skulle ske pristalsregulering i 2. halvår af 1996 og i 1997 svarende til de for nævnet nedlagte påstande. De indklagede tilkendegav, at de kunne acceptere, at stigningen på 1% blev rykket frem til 2. halvår af 1996, og at taksterne for 1997 herefter fastsattes ved mindre "afrundinger" af de for 2. halvår af 1996 fastsatte takster.

Klagerens endelige standpunkt fremgår af en skrivelse af 15. marts 1996 fra deres advokater, i hvilken det bl.a. hedder:

"Det forhold, at brugersiden læser dommen på den måde, at Landsretten implicit har taget stilling til, at der ikke skal ske nogen regulering for 2. halvdel af 1996, har ikke nogen støtte i dommens præmisser.

Det fremgår ganske utvetydigt af præmisserne, at Landsretten afviser at tage stilling til fastsættelsen af vederlaget efter 30. juni 1996.

Fastsættelsen af vederlaget for 2. halvdel af 1996 og 1997 må derfor fastsættes som anført i dommen ved forhandling mellem parterne.

Der kan således ikke i Landsrettens præmisser hentes nogen vejledning om, i hvilket omfang der skal gives kompensation for den almindelige udvikling i priserne i perioden 30. juni 1996 - 31. december 1997.

Yderligere kan det tilføjes, at prisstigningerne inden for det senest år har været 1,96%, hvilket er en del højere end tidligere år.

For så vidt angår det i brevet anførte om, at brugersiden læser dommen således, at der ikke uden aftale herom er grundlag for at foretage en generel regulering af taksterne ud fra reguleringerne i nettoprisindekset, er Copy-Dan og UBOD ganske uenige heri.

Baggrunden for, at Landsretten afviser at fastsætte en pristalsregulering af vederlaget er alene, at spørgsmålet om en løbende pristalsregulering ikke havde været forhandlet mellem parterne, og på denne baggrund fandt Landsretten, at det var et urimeligt vilkår at stille krav om pristalsregulering.

Heri ligger naturligvis ikke, at stigning i vederlaget som følge af den generelle prisudvikling i samfundet kun kan ske, hvis der er enighed mellem parterne.

Noget sådant ville jo indebære, at brugersiden blot kunne afvise prisstigninger, hvorefter vederlaget løbende ville udhules.

.....

Der har således alene været tale om at undgå en udhuling af vederlaget og dermed Copy-Dan's provenu.

Under hensyn til de forhandlinger, som fandt sted den 30. januar 1996, og under hensyn til det hensigtsmæssige i at finde en løsning

nu, kan Copy-Dan og UBOD tilbyde, at Copy-Dan og UBOD ikke får nogen kompensation for den udhuling af vederlaget, som er sket gennem årene, og at vederlaget for 2. halvdel af 1996 og for 1997 alene reguleres under hensyn til den skønnede prisudvikling i halvandet års perioden."

Som svar herpå anførte de indklagede i en telefaxskrivelse af 2. april 1996:

"Brugersiden skal påny henholde sig til tidligere afgivne tilkendegivelser, hvorefter brugersiden hverken finder det forsvarligt eller i overensstemmelse med landsrettens dom at tilbyde en forhøjelse af vederlaget til Copy-Dan Kabel TV i den resterende del af tvangslicensperioden med mere end 1%. Særligt skal det understreges, at brugersiden stedse har taget afstand fra pristalsregulering eller introduktion af lignende reguleringsmekanismer. Endvidere skal det gentages at det ikke af motiverne til ophavsretslovens § 35 fremgår, at der særligt med udgangspunkt i den danske prisudvikling skal ske en bestemt regulering af vederlaget.

For at opnå en praktisk løsning for den resterende del af tvangslicensens løbetid er brugersiden dog indstillet på at der kan ske en oprunding af 1997-taksterne. Herefter kan brugersiden fremsætte følgende tilbud:

For 1996: 54,39 - 12,04 - 6,02 - 3,68

For 1997: 55,00 - 12,20 - 6,10 - 3,75

Hvis Copy-Dan Kabel-TV ikke kan tiltræde brugersidens kompromisforslag, må Copy-Dan Kabel-TV som tidligere anført henvises til at indbringe sagen for Ophavsretslicensnævnet, således at tvisten vedrørende vederlaget for 2. halvår 1996 og for 1997 kan finde sin endelige afslutning."

I en skrivelse af 2. februar 1996 havde de indklagede bl.a. anført:

"Hvad angår vederlaget for den resterende del af 1996 er brugersiden af den principielle opfattelse, at denne vederlagsopkrævning nødvendigvis må forudsætte et legitimt grundlag. Dog er man samtidig af den opfattelse, at ikke-omtvistede vederlagsstørrelser for perioden 1. juli 1996 - 31. december 1996 bør kunne opkræves i forbindelse med den årsopkrævning for 1996 der finder sted til foråret."

5. Parternes procedure

Klagerne har anført, at en regulering af vederlaget for 2. halvår af 1996 og for 1997 i forhold til prisudviklingen er helt naturlig og vil være i overensstemmelse med sædvanlig praksis i samfundet. Hverken forarbejderne til 1985-loven, Tvangslicensnævnets hidtidige praksis, parternes forhandlingsresultater for tidligere perioder eller Østre Landsrets dom taler herimod. Af nævnets kendelse af 27. juni 1986 fremgår indirekte, at der bør tages hensyn til prisudviklingen, hvilket de aftalte forhøjelser for 1989-1992 da også var udtryk for. Østre Landsrets dom kan af de grunde, der er anført i skrivelsen af 15. marts 1996, ikke tages til indtægt for, at klagerne også for tiden efter den 1. juli 1996 skal nøjes med en årlig forhøjelse af vederlaget på 1%. Påstanden om pristalsregulering i 2. halvår af 1996 og i 1997 er alene udtryk for, at status quo bør opretholdes i den sidste periode under tvangslicensordningen. De indklagedes standpunkt indebærer en udhuling af vederlaget, hvilket ikke er acceptabelt. I en lang række andre lande, herunder Norge, Sverige og Finland, reguleres kabelvederlaget i forhold til prisudviklingen. En automatisk pristalsregulering ville være hensigtsmæssig, fordi den ville indebære, at der alene blev forhandlet, hvis en af parterne mente, at det af andre grunde end prisudviklingen var nødvendigt at ændre takststrukturen eller vederlagsniveauet. Klagernes påstande i den foreliggende sag angår imidlertid ikke indførelse af automatisk pristalsregulering, men alene den konkrete vederlagsfastsættelse for en begrænset periode. Klagerne bestrider, at det danske kabelvederlag pr. husstand er det højeste i verden.

Der kan efter klagerens opfattelse ikke være tvivl om, at kravet om opretholdelse af status quo i den omhandlede periode må anses for rimeligt. Hertil kommer imidlertid, at det efter de gældende regler må påhvile de indklagede at godtgøre, at det af klagerne fremsatte vederlagskrav er urimeligt. For så vidt angår det krav, som tilkommer radiofonierne, følger dette af ordlyden af ophavsretslovens § 48, stk. 1, 1. pkt., og af de internationale regler, som denne bestemmelse bygger på, dvs. art. 3, stk. 3, i den europæiske overenskomst om beskyttelse af fjernsynsudsendelser og art. 12 i satellit- og kabeldirektivet. Radiofoniernes krav kan kun gøres gældende gennem Copy-Dan, og da en opdeling ikke er praktisk mulig, må samme bevisbyrderregel gælde for det samlede vederlag.

Når klagerne for 1997 principalt påstår vederlaget reguleret med stigningen i årsgennemsnittet for nettoprisindekset fra 1994 til 1995, beror det dels på, at parterne under forhandlingerne tog udgangspunkt heri, dels på, at årsgennemsnittet for 1996 først vil være kendt i slutningen af januar 1997, medens oplysningskort med angivelse af taksterne for 1997 udsendes i begyndelsen af december 1996.

Klagerens rentepåstand støttes på, at det samlede vederlag for 1996 i princippet skulle have været betalt pr. 1. april 1996. På grund af de reguleringer for tidligere perioder, som skulle foretages som følge af Østre Landsrets dom, er vederlaget for 1. halvår af 1996 dog først blev opkrævet omkring 1. august 1996. Vederlaget for 2. halvår af 1996, som først vil blive opkrævet, når nævnets afgørelse foreligger, bør herefter forrentes fra denne dato.

De indklagede har anført, at det for de sidste 1 1/2 år af tvangslicensordningens levetid må være naturligt og rimeligt at følge det princip for takstregulering, som er lagt til grund i Østre Landsrets dom, hvilket indebærer, at vederlaget for 2. halvår af 1996 skal være det samme som for 1. halvår af 1996, og at vederlaget for 1997 skal fastsættes ved at forhøje vederlaget for 1996 med 1%. En pristalsregulering som påstået af klagerne har ingen støtte i forarbejderne til 1985-loven, og de påstande om pristalsregulering, som klagerne ved tidligere lejligheder har nedlagt, er blevet

afvist af såvel Tvangslicensnævnet som Østre Landsret. Klagernes standpunkt i den foreliggende sag må ses som et led i en fremadrettet strategi, som sigter mod at skabe grundlag for indførelse af automatisk pristalsregulering på kabelviderespredningsområdet. En accept af klagernes krav vil derfor kunne præjudicere og vanskeliggøre de forhandlinger, som skal føres efter tvangslicensordningens ophør. De indklagede fastholder, at det danske kabelvederlag pr. husstand er det højeste i verden, hvilket blev dokumenteret under landsretssagen. Allerede af denne grund kan oplysninger om pristalsregulering i andre lande ikke tillægges betydning. I øvrigt savner det mening at foretage regulering efter udviklingen i det danske prisniveau, eftersom hovedparten af det danske kabelvederlag fordeles til udenlandske rettighedshavere.

Det af klagerne påberåbte princip om omvendt bevisbyrde - et princip svarende til købelovens § 5 - er tidligere blevet gjort gældende, men er blevet afvist af såvel Tvangslicensnævnet som Østre Landsret. Formuleringen af ophavsretslovens § 48, stk. 1, 1. pkt., og af de internationale regler, som denne bestemmelse bygger på, kan i hvert fald ikke påberåbes af de rettighedshavere, som Copy-Dan repræsenterer.

Skulle klagerne få medhold i deres påstand om pristalsregulering, må det rigtigste være, at vederlaget for 1997 fastsættes på grundlag af udviklingen i nettoprisindekset fra 1995 til 1996, jf. klagernes subsidiære påstand.

Af de indklagedes skrivelse af 2. februar 1996 følger, at det beror på klagernes egne forhold, at de ikke pr. 1. august 1996 tillige foretog opkrævning af den uomtvistede del af vederlaget for 2. halvår af 1996. Der er derfor ikke grundlag for at tilkende klagerne renter.

6. Ophavsretslicensnævnets bemærkninger

Ved Østre Landsrets dom af 16. januar 1996 bestemtes for så vidt angår tiden fra den 1. januar 1993 til den 30. juni 1996, at den takststruktur, som blev fastsat ved Tvangslicensnævnets kendelse af

27. juni 1986, skulle fastholdes, og at vederlaget for 1993, 1994, 1995 og 1. halvår af 1996 skulle fastsættes ved at forhøje taksterne for den foregående periode med 1%.

Den beskedne årlige regulering af taksterne i den af dommen omfattede periode må efter rettens præmisser antages bl.a. at være begrundet i, at der ikke mellem klagerne og teleselskaberne (TeleDanmark A/S) havde været forhandlet om vederlagsfastsættelsen. Baggrunden for, at retten ikke fandt at burde fastsætte taksterne for tiden efter den 1. juli 1996, var ifølge præmisserne, at det "i videst mulig omfang bør overlades til parterne selv at nå til enighed om vederlagets fastsættelse fremover." Der kan herefter ikke gives de indklagede medhold i, at det af dommen følger, at der i mangel af enighed mellem parterne bør anvendes samme takstregulering på 1% om året som fastsat af retten for den af dommen omfattede periode.

Det må lægges til grund, at der under parternes forhandlinger om fastsættelsen af vederlaget for tiden fra den 1. juli 1996 til den 31. december 1997 - dvs. for tiden indtil tvangslicensordningens ophør - har været enighed om at tage udgangspunkt i, at der hverken skulle ske ændringer i takststrukturen eller i det generelle vederlagsniveau, og at det således skulle tilstræbes at opretholde status quo. Nævnet finder at måtte give klagerne medhold i, at dette naturligt indebærer, at klagerne bør have kompensation for prisudviklingen i den omhandlede periode, idet der i modsat fald vil ske en udhuling af vederlagets realværdi. Der må i denne forbindelse også lægges vægt på, at Tvangslicensnævnet allerede i kendelsen af 27. juni 1986 forudsatte, at der ved den fremtidige fastsættelse af vederlaget skulle tages hensyn til prisudviklingen, og at dette også må antages at være sket i forbindelse med de forhøjelser, som parterne aftalte for årene 1989-1992. Det forhold, at den største del af vederlaget fordeles til udenlandske rettighedshavere, taler ikke afgørende mod at tage udgangspunkt i prisudviklingen i Danmark.

Efter det anførte finder nævnet, at klagerens krav om, at taksterne for 2. halvår af 1996 og taksterne for 1997 skal fastsættes ved

pristalsregulering af taksterne for 1. halvår af 1996, må anses for rimeligt. De indklagede har ikke fremsat særskilte indsigelser mod de beregningsmetoder, som fremgår af klagerens påstande, og klagerens påstand vedrørende 2. halvår af 1996 tages herefter til følge. For så vidt angår 1997 finder nævnet af de grunde, der er anført af klagerne, at disses principale påstand bør tages til følge.

Klagerne kunne have valgt sammen med opkrævningen af vederlaget for 1. halvår af 1996 pr. 1. august 1996 foreløbigt at opkræve den ikke omtvistede del af vederlaget for 2. halvår af 1996, dvs. et vederlag svarende til vederlaget for 1. halvår. På denne baggrund finder nævnet ikke grundlag for at tage klagerens rentepåstand til følge.

Thi bestemmes:

Det vederlag, som de indklagede, 1. TeleDanmark A/S, 2. Forenede Danske Antenneanlæg (FDA) som mandatar for Antenneforeningen AFO-SHS, Skanderborg, 3. Kommunernes Landsforening (KL) som mandatar for Esbjerg Kommune og 4. Boligselskabernes Landsforening (BL) som mandatar for Boligselskabet Ådalsparken, Hørsholm, som ejere af kabelanlæg skal betale til klagerne, 1. Copy-Dan, foreningen Kabel TV, og 2. Union of Broadcasting Organizations regarding Cable Distribution in Denmark (UBOD), for fordeling af radio- og fjernsynsudsendelser som nævnt i ophavsretslovens § 35 og § 48, stk. 1, fastsættes for 2. halvår af 1996 og for 1997 som et årligt beløb pr. husstand, der er tilsluttet anlægget, efter følgende tarif (for så vidt angår 2. halvår af 1996 er beløbet således angivet som det årlige beløb):

	2. halvår	
	1996	1997
For til og med 3 fjernsynskanaler og samtlige lydradioer (grundtakst)	54,65 kr.	55,45 kr.
For hver fjernsynskanal ud over 3 til og med et samlet antal af 6, pr. kanal	12,10 kr.	12,28 kr.
For hver fjernsynskanal ud over 6 til		

og med et samlet antal af 12, pr. kanal 6,05 kr. 6,14 kr.

For hver fjernsynskanal ud over 12, pr.

kanal 3,70 kr. 3,75 kr.

De indklagede frifindes for den af klagerne nedlagte rentepåstand.

Peter Blok

Asgef Thylstrup

Lise Dybdahl